

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/691/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3714207024
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3714207024.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa P. C., C. č. XX, XXX XX C., právne zast. M.. A. U., advokát, Z. partizánov XXXX/XX, A. N., proti odporcom: 1/ I. W. rod. N., bytom U. F., X. XX, právne zast. M.. W. G., advokátkou, AK R. XX/XX, A. N., 2/ M. G., t. č. Q. na výkon trestu odňatia slobody F., W. 6, o určenie neplatnosti právneho úkonu, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu P. súdu Považská Bystrica zo dňa 28. mája 2015, č. k. 10C/151/2014-54, takto

rozhodol:

Uznesenie vo výroku o trovách konania m e n í tak, že odporcovia 1/, 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške XXX,XX eur, do 3 dní, k rukám M.. A. U., advokáta.

P. 1/ je p o v i n n á nahradiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške XX,XX eur , do 3 dní, k rukám JUDr., A. U., advokáta.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd konanie podľa § 96 ods. 1, 2, 3 O.s.p. z dôvodu späťvzatia návrhu zastavil. Odporcovi 2/ uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške XXX,XX eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 O.s.p. za použitia ust. § 150 ods. 1 O.s.p.. Dôvodil, že v danej veci sa navrhovateľ domáhal, aby súd určil, že kúpna zmluva zo dňa 04.08.2011 ohľadne podielu na nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX, k. ú. C., je neplatná z dôvodu porušenia predkupného práva zo strany odporcov 1/ a 2/. Z dôvodu, že po začatí konania odporkyňa 1/ previedla podiel na nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX, k. ú. C. na navrhovateľa, navrhovateľ zobral návrh späť. Návrh bol podaný dôvodne, k jeho späťvzatiu došlo po začatí konania a to z dôvodu, že odporkyňa 1/ sa zachovala tak, ako si to predstavoval navrhovateľ, čo je vzhľadom na ustálenú súdnu prax dôvodom na rozhodnutie o trovách konania v zmysle § 146 ods. X veta druhá O.s.p.. V danom prípade vzhľadom na nerozlučné procesné spoločenstvo odporcov by títo trovy konania mali navrhovateľovi zaplatiť spoločne a nerozdielne. Vo vzťahu k odporkyňi 1/ aplikoval ust. § 150 ods. 1 O.s.p. Uviedol, že v prípade, ak sa navrhovateľ domáha určenia neplatnosti právneho úkonu, ktorého nebol sám zmluvnou stranou, musí ako odporcov zažalovať všetkých účastníkov daného právneho úkonu; v danom prípade teda odporcu 2/ ako predávajúceho a odporkyňu 1/ ako kupujúcu. Jedná sa o tzv. nútené procesné spoločenstvo na strane odporcov (§ 91 ods. 2 O.s.p.). Odporkyňa 1/ ako kupujúca v súvislosti s daným právnym úkonom žiadnym spôsobom neporušila povinnosť vyplývajúcu zo zákona, konkrétne z ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka. Jediným, kto môže porušiť zákonné predkupné právo, na základe ktorého následne môže byť iniciované konanie o určenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu, je predávajúci, v danom prípade odporca 2/. Keďže jedine konanie, resp. nekonanie odporcu 2/ bolo dôvodom, že navrhovateľ podal na súd návrh o určenie neplatnosti právneho úkonu z dôvodu porušenia predkupného práva, súd mal za to, že u odporkyňi 1/ je daný dôvod hodný osobitného zreteľa. Z uvedených dôvodov potom súd zaviazal na náhradu trov konania len odporcu 2/ , a to vo výške X,XX eur titulom nevrátenej časti súdneho poplatku a vo výške XXX,XX eur titulom trov právneho zastúpenia za nasledovné úkony právnej služby: a/ prevzatie a príprava zastúpenia XX,XX eur, b/ návrh

na začatie konania XX,XX eur, c/ účasť na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX bez prejednanía vo veci samej XX,XX eur, d/ späťvzatie návrhu zo dňa 25.05.2015 XX,XX eur . Za každý úkon právnej služby prináleží právnenmu zástupcovi navrhovateľa režijný paušál, a to 2x á X,XX, 2x X,XX eur a tiež DPH 20% z celkovej sumy XXX,XX eur, čo predstavuje sumu XX,XX eur. Konštatoval, že právnenmu zástupcovi navrhovateľa neprináleží odmena vrátane režijného paušálu a DPH za úkon právnej služby - úprava návrhu zo dňa 19.09.2014, a to z dôvodu, že tento úkon právnej služby súd vyhodnotil ako neúčelný, nakoľko je povinnosťou každého navrhovateľa, aby si ešte pred podaním návrhu zistil riadny okruh účastníkov konania. Za účasť na pojednávaní dňa 14.04.2015 patrí právnenmu zástupcovi navrhovateľa odmena vo výške 1-iny základnej sadzby tarifnej odmeny v zmysle § 13a ods. 4 veta druhá vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z.

Proti uzneseniu vo výroku o náhrade trov konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. Súdu prvého stupňa vytýkal, že vo vzťahu k odporkyňi 1/ aplikoval ust. § 150 ods. 1 O.s.p. Vytýkal mu, že dôvody osobitného zreteľa videl v tom, že predkupné právo porušil výlučne odporca 2/ a že odporkyňa 1/ neporušila žiadnu povinnosť vyplývajúcu zo zákona. Dôvodil, že v danom prípade na uzavretie kúpnej zmluvy je potrebný prejav vôle všetkých účastníkov takejto zmluvy a i odporkyňa 1/ si musela byť vedomá, že v danom prípade pri predaji predmetnej nehnuteľnosti dochádza k porušeniu predkupného práva. Táto skutočnosť jej musela byť známa z listu vlastníctva, i z tej skutočnosti, že predmetom predaja bol iba podiel. Trovy konania boli priznané podľa § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p. na tom základe, že práve odporkyňa 1/ nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom zmluvy, ktorou došlo k porušeniu predkupného práva túto dobrovoľne previedla na navrhovateľa na základe zmluvy zo dňa 12.05.2015. Navrhovateľ, preto vyslovil názor, že v danom prípade obaja odporcovia svojim konaním zavinili, že došlo k zastaveniu konania, a preto i na úhradu trov konania musia byť zaviazaní spoločne a nerozdielne. Navrhoval, aby odvolací súd rozhodnutie vo výroku o trovách konania zmenil a odporcov 1/, 2/ zaviazal uhradiť trovy konania spoločne a nerozdielne v sume XXX,XX eur. Uplatnil si trovy odvolacieho konania vo výške XX,XX eur.

Odporkyňa 1/ v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil. Zároveň si uplatnila trovy odvolacieho konania vo výške XX,XX eur a režijný paušál X,XX eur. Uviedla, že napadnuté uznesenie vo vzťahu k trovám konania považuje za správne, nakoľko navrhovateľ sa domáhal neplatnosti celej kúpnej zmluvy, ktorej predmetom neplatnosti bol aj dom, a preto bol v tejto časti návrh voči odporkyňi 1/ podaný nedôvodne. Poukazovala na to, že navrhovateľ ju vyzval, aby svoj podiel na základe zmluvy previedla nie na pôvodného majiteľa, ale priamo na navrhovateľa, ktorý mal tiež povinnosť v rámci predkupného práva oslobodiť všetkých spoluvlastníkov, čo v danom prípade nebolo splnené. Vzhľadom na to, že nemala záujem o predmetné nehnuteľnosti, takýto prevod učinila s tým, že konanie bude zastavené a nikto si nebude voči nej uplatňovať trovy konania.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania a dospel k záveru, že uznesenie okresného súdu je potrebné v napadnutej časti podľa § 220 O.s.p. zmeniť. Vo veci bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p.

V danej veci okresný súd rozhodol o zastavení konania podľa § 96 O.s.p. a náhrade trov konania. Odvolanie smerovalo len proti výroku o náhrade trov prvostupňového konania, výrok o zastavení konania nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 3 O.s.p.), a preto ho odvolací súd nepreskúmaval a nie je rozhodnutím odvolacieho súdu dotknutý.

V občianskom súdnom konaní sa o náhrade trov konania rozhoduje podľa zásady zodpovednosti za výsledok alebo zodpovednosti za zavinenie alebo za náhodu. Pokiaľ výsledok konania nie je rozhodujúci pre náhradu trov konania, ktorá situácia nastáva aj v prípade späťvzatia návrhu na začatie konania pred rozhodnutím súdu vo veci samej, o náhrade trov konania sa rozhoduje podľa ust. § 146 O.s.p..

V zmysle ust. § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. nemá žiaden z účastníkov právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Náhrada trov konania v prípade, že niektorí z účastníkov zavinil, že konanie muselo byť zastavené sa riadi ust. § 146 ods. 2 O.s.p. Podľa prvej vety tohto ustanovenia účastník, ktorý zavinil, že konanie muselo byť zastavené, je povinný hradiť jeho trovy. Rozhodovanie o trovách konania v súvislosti so

zastavením konania je tak založené na vyriešení otázky, ktorý z účastníkov zavinil jeho zastavenie. Pri posudzovaní zavinenia v zmysle § 146 ods. 2 O.s.p. však použitý výraz „zavinenie“ nemožno interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorej príčinou je správanie účastníka konania (teda i jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzati návrhu), eventuálne tiež náhoda a dôsledkom je vznik trov druhého účastníka. Zavinenie zastavenia sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska, t. j. podľa procesného výsledku. Zavinenie zastavenia konania môže spočívať napr. v tom, že bol podaný návrh na začatie konania vo veci, v ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté, alebo v ktorej prebieha iné konanie, alebo že bol podaný návrh na začatie konania proti niekomu, kto nemá spôsobilosť byť účastníkom konania a podobne. Zavinením zastavenia konania je i späťvzatie návrhu na začatie konania.

Podľa druhej vety § 146 ods. 2 O.s.p. však je povinný hradiť trovy konania odporca, ak bol návrh, ktorý bol podaný dôvodne vzatý späť pre správanie odporcu vo vzťahu k požiadavkám navrhovateľa, pričom obidve tieto podmienky, t. j. dôvodnosť návrhu na začatie konania a správanie odporcu musia byť splnené súčasne. Pokiaľ ide o správanie odporcu, potom musí ísť výlučne o správanie samotného odporcu, nie o správanie niekoho iného alebo o správanie oboch účastníkov. O dôvodnosti podania návrhu je treba uvažovať z hľadiska vzťahu výsledku správania odporcu k požiadavkám navrhovateľa, čo znamená, že návrh je podaný dôvodne najmä v prípade, kedy odporca po začatí konania navrhovateľa uspokojí, a to aj vtedy, ak by uspokojil navrhovateľa, hoci k tomu nemal právnu povinnosť. Ak má byť také správanie, ktoré spôsobilo zastavenie konania ísť na ťarchu odporcu, musí ísť o procesnú situáciu, kedy sa odporca zachoval v intenciách žalobného návrhu (petitu). Pôjde teda o situáciu, kedy bola požiadavka navrhovateľa splnená neskršom správaním (konaním) odporcu bez toho, aby o veci (meritórne) rozhodol súd. Pritom medzi správaním odporcu a žalobným návrhom musí byť vecná spojitosť. V tomto prípade má navrhovateľ právo, aby mu odporca nahradil trovy, ktoré účelne vynaložil na uplatňovanie svojho práva. Pokiaľ bol dôvodný návrh vzatý späť pre správanie druhého účastníka, nesmú ísť trovy konania na ťarchu navrhovateľa, aj keď ten svojím prejavom vôle zastavenie konania vyvolala. Z uvedeného potom vyplýva, že pri zodpovedaní otázky, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zavinil zastavenie konania, je treba vychádzať z porovnania toho, čoho sa navrhovateľ podaným návrhom domáhal (podľa petitu) a dôvodom späťvzatia návrhu. Ak je dôvodom späťvzatia návrhu podaného dôvodne správanie odporcu v súlade so žalobnou požiadavkou navrhovateľa, treba dospieť k záveru, že odporca zastavenie konania zavinil.

V prejednávanej veci navrhovateľ podal návrh na začatie konania proti odporcom, ktorý návrh vzal v celom rozsahu späť, a preto súd konanie podľa § 96 ods. 1 - 3 O.s.p. zastavil. Zo spisu vyplýva, že dôvodom pre späťvzatie návrhu voči odporcom bolo práve správanie sa odporcov odôvodňujúce aplikáciu § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p.

Súd prvého stupňa správne posúdil vzniknutú procesnú situáciu a dôvodne rozhodoval o povinnosti odporcov nahradiť navrhovateľovi trovy konania podľa ust. § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p., keď zavinenie odporcov na zastavenie konania a ich povinnosť zaplatiť navrhovateľovi trovy konania posudzoval len z procesného hľadiska, teda bez ohľadu na to, aký by bol výsledok konania, keby nebolo došlo k späťvzatiu návrhu. Vo vzťahu k odporkyňi 1/ však aplikoval osobitné ust. § 150 ods. 1 O.s.p.. Dôvody hodné osobitného zreteľa vzhľadom na to, že odporkyňa 1/ ako kupujúca v súvislosti s daným právnym úkonom žiadnym spôsobom neporušila povinnosť vyplývajúcu zo zákona, konkrétne z ust. § 140 Obč. zák. s tým, že jediným, kto môže porušiť zákonné predkupné právo na základe ktorého následne môže byť iniciované konanie o určenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu je predávajúci, v danom prípade odporca 2/. Vyslovil názor, že jedine konanie resp. nekonanie odporcu 2/ bolo dôvodom, že navrhovateľ podal na súd návrh o určenie neplatnosti právneho úkonu z dôvodu porušenia predkupného práva.

Podľa § 150 ods. 1 prvá veta O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.

Aplikácia ust. § 150 O.s.p. umožňuje súdu výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti nepriznať, ak sú preto dané dôvody hodné osobitného zreteľa. Pri takomto rozhodovaní musí ísť o celkom výnimočný prípad, pričom výnimočnosť môže spočívať v okonostiach danej veci, alebo v okolnostiach na strane účastníkov.

Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 150 ods. 1 O.s.p. treba podľa ustálenej súdnej praxe prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové, sociálne a iné pomery všetkých účastníkov konania. Pri hodnotení pomerov účastníkov je potrebné vziať do úvahy nie len pomery toho účastníka, ktorý by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad tohto rozhodnutia, najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie citovaného zákonného ustanovenia sú tiež okolnosti, ktoré viedli účastníka k uplatneniu práva na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod.

Pokiaľ v danom prípade súd prvého stupňa aplikoval ust. § 150 ods. 1 O.s.p. s prihliadnutím na okolnosti danej veci, ktoré videl v tej skutočnosti, že jedine konanie, resp. nekonanie odporcu 2/ bolo dôvodom, že navrhovateľ podal na súd návrh o určenie neplatnosti právneho úkonu z dôvodu porušenia predkupného práva, odvolací súd sa s takýmto postupom súdu prvého stupňa nestotožňuje. V danom prípade nemožno prehliadnúť tú skutočnosť, že z podania odporcu 2/ vyplýva, že aktivitu vo vzťahu k uzavretiu predmetného právneho úkonu vyvíjala práve odporkyňa 1/, prostredníctvom svojho syna, ktorému odporcu 2/ udelil plnú moc na zastupovanie a ktorý mu „pomohol aj s realizáciou dedičského konania a všetkých náležitostí ohľadom predaja pozemku“. Nie je preto aj z toho dôvodu opodstatnený názor prvostupňového súdu, že jedine konanie resp. nekonanie odporcu 2/ bolo dôvodom podania návrhu o určenie neplatnosti právneho úkonu. Možno súhlasiť s odvolacími namietkami navrhovateľa v tom smere, že na uzavretie kúpnej zmluvy bol potrebný prejav vôle všetkých účastníkov zmluvy, a teda aj odporkyňa 1/ si musela byť vedomá, že v danom prípade pri predaji nehnuteľnosti dochádza k porušeniu predkupného práva, ktorá skutočnosť jej musela byť známa z listu vlastníctva. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani tvrdenie odporkyne 1/, že navrhovateľ sa domáhal neplatnosti celej kúpnej zmluvy, ktorej predmetom neplatnosti bol aj dom, v ktorej časti bol návrh podaný nedôvodne, nakoľko tieto skutočnosti v danom štádiu konania, ktoré skončilo zastavením konania v dôsledku späťvzatia návrhu, nemôže súd už posudzovať a v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania v tejto veci je právne bezvýznamné. Odvolací súd nepovažuje za spravodlivé a za v súlade s dobrými mravmi, aby pri uzavretí kúpnej zmluvy odporcami 1/, 2/, ktorou bolo predkupné právo porušené, považoval za okolnosť hodnú osobitného zreteľa pre použitie ust. § 150 ods. 1 O.s.p. tú skutočnosť, že odporkyňa 1/ povinnosť vyplývajúcu zo zákona (z ust. § 140 Obč. zák.) neporušila. Zo slovného znenia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že ide o ustanovenie celkom výnimočné, ktoré má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Pokiaľ ide o dôvod spočívajúci práve v okolnostiach danej veci, ktoré súd prvého stupňa považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa, odvolací súd sa so záverom súdu prvého stupňa v tomto smere nestotožňuje. Skutočnosť, že odporcovia urobili právny úkon, ktorý viedol až k predmetnému súdnemu sporu a neúspechu odporcov v konaní z dôvodu späťvzatia návrhu pre správanie sa odporkyne 1/ nemožno považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p. . Ani pri zohľadnení situácie, že odporkyňa 1/ pristúpila k prevodu nehnuteľnosti na navrhovateľa nemožno ponechať bez povšimnutia, že zastavenie konania zavinila a že navrhovateľovi zbytočne vznikli trovy konania. Nemožno preto od navrhovateľa žiadať, aby tieto trovy znášal bez ich náhrady.

Krajský súd preto uznesenie okresného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že odporcom 1/ , 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške ako bola táto navrhovateľovi priznaná súdom prvého stupňa voči odporcovi 2/.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že priznal náhradu trov úspešnému navrhovateľovi. Predmetom odvolacieho konania boli trovy navrhovateľa v sume XXX,XX eur predstavujúce náhradu trov prvostupňového konania. Navrhovateľovi v odvolacom konaní vzniklo právo na náhradu trov spočívajúcich v odmene za právne zastúpenie podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 2 písm. b), § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. . Základná sadzba tarifnej odmeny predstavuje sumu XX,XX eur za jeden úkon právnej pomoci, pričom táto sa znižuje na polovicu základnej sadzby t.j. na XX,XX eur, keďže podané odvolanie sa netýkalo veci samej. Režijný paušál mu patrí vo výške X,XX eur a 20% DPH vo výške X,XX eur. Spolu trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní predstavujú XX,XX eur.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.